

Type vraag: *Schriftelijke vraag*

Van: Gilles Verstraeten

Datum van indiening: 17/10/2024

Aan: **Sven Gatz**

Bevoegdheden: collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

---

Onderwerp: Drugpreventiebeleid op school

De drugsproblematiek in Brussel is de laatste jaren enorm toegenomen. Drugs gebruiken – ook alcohol reken ik daarbij – kan leiden tot verslavingen en bijgevolg tot verwoeste levens en ontwrichte gezinnen. De drughandel en daarmee gepaard gaande schietpartijen hebben gezorgd voor een toenemend onveiligheidsgevoel in onze hoofdstad. Jongeren worden verleid door de lokroep snel geld te verdienen en komen daardoor in de greep van criminele bendes.

De drugsproblematiek onder controle houden en oplossen vereist een totaalaanpak, met repressie, een toereikend zorgaanbod en preventie- en sensibiliseringscampagnes. Scholen kunnen een belangrijke rol spelen in de strijd tegen drugs. Bij het opmaken van het alcohol- en drugsbeleid kan een school rekenen op ondersteuning van het Vlaams Expertisecentrum voor Alcohol en Andere Drugsproblemen (VAD). Er zijn beleidsplannen met educatief materiaal voorhanden, gericht op scholen in het basis-, (deeltijds)secundair(beroeps)- en hoger onderwijs.

Daarom had ik graag volgende vragen gesteld:

1. Hoeveel Nederlandstalige scholen in respectievelijk het basis-, (deeltijds)secundair(beroeps)- en hoger onderwijs hebben een alcohol- en drugsbeleid?
2. Hoeveel van die scholen werken samen met het Vlaams Expertisecentrum voor Alcohol en Andere Drugsproblemen (VAD)?
3. Is er ook aandacht naar lachgas, dat enorm populair is onder de jongeren? Komen de gevaren van roken en in het bijzonder, de e-sigaret, aan bod?
4. Zijn er samenwerkingen op touw gezet met vzw's als Transit?
5. Zijn er samenwerkingsverbanden met scholen uit het Franstalig onderwijs?
6. In welke mate is er in Brussel sprake van een uniforme samenwerking over de netten, koepels en scholengroepen heen?
7. Worden er naast acties om jongeren te informeren over de gevaren van drugs, ook acties op touw gezet om te voorkomen dat jongeren kiezen voor de drughandel en een leven in de criminaliteit met alle gevolgen voor henzelf en hun familie?

ANTWOORD

van Sven Gatz

collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Datum van antwoord: 14/11/2024

Aan Gilles Verstraeten

De drugsproblematiek heeft een grote impact op onze samenleving. Een totaalaanpak van de drugsproblematiek vereist echter een veel grotere inzet dan enkel vanuit onderwijs. Dit betekent niet dat scholen geen rol kunnen spelen in een preventieve aanpak via klassikale lessen rond deze problematiek, maar effectieve preventie omvat veel meer dan eenmalige inspanningen.

Ook het VAD, waarnaar in de vraag wordt verwezen, geeft aan dat een eenmalige actie of les slechts een beperkt effect heeft. Alles wat men in de schoolcontext doet rond middelengebruik, kadert best binnen de visie en het alcohol- en drugbeleid van de school. Dat beleid bestaat uit een heel breed spectrum aan maatregelen, zoals afspraken en regels rond drugs, de reactie van de school op incidenten of problemen, zorg voor leerlingen die het nodig hebben en een veilige en gezonde omgeving waarin een gezonde keuze de gemakkelijkste is. Preventie zal pas effectief zijn als de school op al deze aspecten inzet. Educatie of lessen over drugs op klasniveau zijn dus slechts een klein onderdeel van een veel bredere aanpak.

Naast de input vanuit Onderwijs, werd in het kader van dit antwoord ook rekening gehouden met een aantal initiatieven vanuit Welzijn, Gezondheid en Gezin.

1. Hoeveel Nederlandstalige scholen in respectievelijk het basis-, (deeltijds)secundair(beroeps)- en hoger onderwijs hebben een alcohol- en drugsbeleid?

Elke door de Vlaamse Gemeenschap erkende school heeft de verplichting om een beleid rond leerlingenbegeleiding uit te werken, te implementeren en te evalueren.

Om het functioneren van de leerling in de schoolse en maatschappelijke context te kunnen ondersteunen, moet het beleid rond leerlingenbegeleiding zich op verschillende begeleidingsdomeinen richten, waaronder het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg. Het alcohol- en drugbeleid van scholen valt onder dat begeleidingsdomein en maakt dus een verplicht deel uit van het beleid rond leerlingenbegeleiding in elke school.

In de verschillende schoolreglementen zijn er verwijzingen naar het alcohol- en drugbeleid van de desbetreffende school. Er is geen uniform alcohol- en drugbeleid. Preventie behoort tot de autonomie van elke individuele school en wordt gekoppeld aan leerstofonderdelen en/of projecten.

Verschillende scholen hebben op dat vlak een samenwerking met het Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) en geven aan met het CGG een beleid uitgewerkt te hebben.

Verder is er ook de mogelijkheid om zelfstandig aan de slag te gaan met de 'Gids voor drugbeleid op school' van het VAD - voluit: Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (zie vraag 2).

2. Hoeveel van die scholen werken samen met het Vlaams Expertisecentrum voor Alcohol en Andere Drugsproblemen (VAD)?

Het VAD is de partnerorganisatie van de Vlaamse overheid in het kader van het preventiebeleid voor alcohol- en andere drugproblemen. Het is ook de koepel van de Vlaamse organisaties die werken rond alcohol en andere drugs. Hierdoor neemt het VAD een faciliterende rol op zich bij overleg op Vlaams niveau en organiseert het intervisies tussen de regionale preventiewerkers die verbonden zijn aan het CGG. Dit heeft als gevolg dat de meeste scholen niet rechtstreeks zullen samenwerken met het VAD, wel met het CGG.

Deze CGG-preventiewerkers zijn verantwoordelijk voor de regionale implementatie van Vlaamse preventiemethodieken en voor het informeren, vormen en coachen van intermediairs en organisaties in verschillende sectoren, waaronder het onderwijs. De preventiemedewerkers begeleiden de scholen bij het ontwikkelen van een drugbeleid. Het CGG richt zich voornamelijk op secundaire scholen. Hun doelgroep zijn de intermediairs, en niet de jongeren.

Tot slot plaatst het VAD hun informatie online. Schoolteams kunnen leerlijnen, documentatie, methodes, handreikingen, tips, draaiboeken... online consulteren en gebruiken. Contact/samenwerking met VAD is dus op zich niet nodig om de methodes te gebruiken. Scholen gaan met de aangeboden tools verder concreet aan de slag. Het departement Onderwijs ontsluit die informatie ook via haar website: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-en-administraties/onderwijsinhoud-en-leerlingenbegeleiding/secundair-onderwijs/schoolondersteuning-bij-grensoverschrijdend-gedrag/alcohol-en-drugsbeleid-op-school>

3. Is er ook aandacht naar lachgas, dat enorm populair is onder de jongeren? Komen de gevaren van roken en in het bijzonder, de e-sigaret, aan bod?

Het VAD voert jaarlijks een bevraging uit onder jongeren (12 – 18 jaar) in het secundair onderwijs over tabak, alcohol, cannabis, andere drugs, psychoactieve medicatie, gokken en gamen. Op basis van de antwoorden van 7.500 leerlingen Vlaanderenbreed worden er trends gemonitord.

Lachgas

Uit de bevraging van het VAD blijkt dat 4.0% van de leerlingen ooit lachgas heeft gebruikt, slechts 1.4% deed dit het afgelopen jaar. Bijkomend blijkt dat de vragen over lachgas die vanuit de scholen gesteld worden aan het CGG preventiewerk in Brussel eerder beperkt zijn.

Het VAD besteedt wel sinds korte tijd meer expliciete aandacht aan lachgas. Zo publiceerden ze enkele maanden geleden een artikel dat scholen een leidraad biedt om te werken rond lachgas.¹ Ook hier kunnen scholen opnieuw zelfstandig aan de slag met het uitwerken van een beleid.

Roken

Het VAD geeft aan dat er vaker vragen komen over vapes (e-sigaretten) bij het CGG Brussel.

Algemeen

Bij de bevraging kwam naar voren dat scholen alle vormen van verslavend gedrag aan bod laten komen in hun beleid. Wel merken ze zelf op dat ze sterker focussen op zaken waar ze regelmatig mee geconfronteerd worden.

Veel scholen nemen, naast het gevoerde beleid, tijdens specifieke lessen de tijd om ter preventie bepaalde verslavende middelen aan bod te laten komen. Dit zijn vaak secundaire scholen. Ook in het hoger onderwijs wordt daar, afhankelijk van de richting, aandacht aan besteed.

4. Zijn er samenwerkingen op touw gezet met vzw's als Transit?

Op basis van de navraag bij de scholen zijn er geen specifieke samenwerkingen met Transit vzw. Wel zijn er veelvuldige samenwerkingen met het CGG (zie hiervoor).

Daarnaast zette Logo Brussel een samenwerking op met CAW Brussel en CGG Brussel. Ze ontwikkelden samen Compas BXL (Coaching en Ondersteuning voor Middelenpreventie: Aanbod en Samenwerking). Dit is een ondersteuningsgids met als doel middelengebruik onder jongeren in Brussel te voorkomen. Deze gids kan organisaties en scholen helpen om een beleid rond middelengebruik te implementeren binnen de werking.

Binnen Logo Brussel neemt drugpreventie een belangrijke plaats in in het meerjarenbeleidsplan 2025-2030 (goedgekeurd door het College in oktober 2024). Logo Brussel wil haar inspanningen op het vlak van preventie van drugs en andere roesmiddelen versterken en samenwerkingsinitiatieven rond drugpreventie in het N-netwerk faciliteren. Scholen zullen hierbij een belangrijke partner zijn.

5. Zijn er samenwerkingsverbanden met scholen uit het Franstalig onderwijs?

In de bevraging geven enkele scholen aan dat ze samenwerken met of hetzelfde beleid hanteren als nabije Franstalige scholen. Deze gevallen komen voor waar eenzelfde schoolbestuur zowel Nederlandstalige als Franstalige scholen inricht.

6. In welke mate is er in Brussel sprake van een uniforme samenwerking over de netten, koepels en scholengroepen heen?

---

¹ [Werken rond lachgas in het onderwijs? De do's en dont's | VAD](#)

Elke school werkt, binnen de globale richtlijnen, zijn eigen concrete beleid uit aangezien dit valt onder de autonomie van de school. Uiteraard zijn er binnen de koepels, scholengroepen, inrichtende machten uniforme(re) samenwerkingsverbanden en vooral uniforme kaders waarbinnen de scholen concrete initiatieven kunnen nemen.

7. Worden er naast acties om jongeren te informeren over de gevaren van drugs, ook acties op touw gezet om te voorkomen dat jongeren kiezen voor de drughandel en een leven in de criminaliteit met alle gevolgen voor henzelf en hun familie?

Zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs zijn er scholen die hieraan werken. De acties hebben zowel onrechtstreeks (via schoolklimaat ed) als rechtstreeks (leerlinggericht) een belangrijke positieve impact.

Ook het VAD geeft aan dat werken rond een positief schoolklimaat een positieve impact heeft. Door in te zetten op de ontwikkeling van algemene levensvaardigheden, zoals sociale en persoonlijke vaardigheden, idealiter gecombineerd met kritisch leren nadenken, geeft de beste resultaten om leerlingen weerbaarder te maken.

Sven Gatz,

Brussels minister

